

Du skjønne milde

Det er helt i begynnelsen av mai, og ikke veldig mildt i været, akkurat nå. Det har det ikke vært i hele vår. Men den kommer nok, våren – i år også.

Og både 1. og 17. mai, og alle de andre fridagene kommer, enten været er sånn eller slik. Like sikkert kommer lesedager, pugging, nervøsitet, glede og skuffelse, i forbindelse med eksamener på alle nivåer.

Vi får også se barn i før- og småskolealder som samler russekort, og russ i rødt og blått – som skal velge videre utdanning, hvis de ikke skal vente litt før de bestemmer seg for i hvilken retning de skal gå. Og vi får resultatet av dem som bestemte seg for noen år siden, i form av ferdig utdannede rørleggere, murere, elektrikere og snekkere, designere, ingeniører, tekstforfattere, økonomer, journalister, informatorer, antropologer, biologer, filologer, prester, samfunnsvitere, jurister, psykologer, leger – og tannleger, selvfølgelig. Fra Bergen, Oslo og Tromsø, og fra flere steder i utlandet. Og nå skal de ha jobb.

Hvor lett er det for tiden? Mye tyder på at det ikke er så lett som det var. Det er ikke lenger slik at en som tannlege og arbeidssøker kan velge og vrake, og det er langt fra noen selvfølge at en nyutdannet tannlege får akkurat den jobben på akkurat det stedet han eller hun aller helst vil.

Det er søkere til alle jobber i offentlig sektor, og det er flere søkere til hver jobb. Det er mange om beinet selv når det gjelder relativt korte vikariater. En god situasjon for den som er arbeidsgiver, og ikke fullt så god for den som er søker.

Koblingen mellom profesjonsutdanning og arbeidsmarked er sårbar, het det i en vitenskapelig artikkel i Tidende i fjor, og videre:

Balanse i arbeidsmarkedet forutsetter at tannlegestudiet dimensjoneres i forhold til tilgang fra andre land og avgang i tannhelsetjenesten. Tilpasningen mellom utdanningskapasitet og

arbeidsmarked kompliseres av at behovet for arbeidskraft i henholdsvis den offentlige og den private tannhelsetjenesten varierer over tid. De nyutdannede tannlegers valg av arbeid i enten offentlig eller privat sektor kan medføre at mangel på tannleger i en av sektorene oppfattes som samlet mangel på tannleger, skrev samfunnsodontologene i forbindelse med en undersøkelse gjennomført blant tannlegestudenter på slutten av 10. semester i Oslo og Bergen i tidsrommet 2001–2009.

For kvinnelige avgangsstudenter er det viktigere enn for menn å kunne jobbe i offentlig tannhelsetjeneste, mens jobb i privat praksis var like viktig for begge kjønn. Mannlige studenter la mer vekt på å kunne eie egen privat praksis. Færre studenter så på en jobb i Den offentlige tannhelsetjenesten som et midlertidig valg i 2008 og 2009, enn tidligere.

Tilpasningen av det utdannede tannhelsepersonell til tannhelsetjenesten kan også være påvirket av fordelingen av kvinner og menn i studiet. Kjønnfordelingen har endret seg mye, fra en overvekt av mannlige studenter på slutten av 90-tallet til en stor overvekt av kvinner som studerer odontologi i dag. Kvinner og menn antas ofte å ha ulike ønsker når det gjelder arbeidssted. Det antas at kvinnelige tannleger jobber kortere årsverk enn mannlige, i Statistisk sentralbyrås modell for fremskrivning av behovet for helsepersonell.

Det mange likevel lurar på er om det er blitt utdannet for mange tannleger de siste årene? Noen mener helt bestemt at sånn er det. Andre er ikke helt sikre.

Jeg håper at dere som har valgt og som har gjennomført en utdanning, og nå står på terskelen til yrkeslivet møter et mildt arbeidsmarked som tar imot dere. Lykke til!

Ellen Beate Dyvi

Foto: Yay Micro. Design: Mike Mills.

Ansvarlig redaktør:
Ellen Beate Dyvi

Vitenskapelige redaktører:
Nils Roar Gjerdet
Jørn Arne Fridrich-Aas

Redaksjonssjef:
Kristin Aksnes

Redaksjonsråd:
Jan Bergdahl, Universitetet i Tromsø
Anne Chr. Johannessen, Universitetet i Bergen
Morten Enersen, Universitetet i Oslo

Redaksjonskomité:
Jon E. Dahl
Anders Godberg
Malin Jonsson

ABONNEMENT
Abonnementspris for ikke-medlemmer
og andre abonnenter kr 1700,-

ANNONSER
Henv. markedsansvarlig Eirik Andreassen,
Tlf. 22 54 74 30.
E-post: eirik.andreassen@tannlegeforeningen.no

TELEFON OG ADRESSE
Haakon Vils gate 6,
postboks 2073, Vika, 0125 Oslo
Tlf. 22 54 74 00
E-post: tidende@tannlegeforeningen.no
www.tannlegetidende.no

UTGIVER
Den norske tannlegeforening

ISSN 0029-2303
Opplag: 6 100. 11 nummer per år
Parallellpublisering og trykk: 07 Gruppen AS
Grafisk design: Mike Mills

Fagpressens redaktørplakat ligger til grunn for utgivelsen. Alt som publiseres representerer forfatterens synspunkter. Disse samsvarer ikke nødvendigvis med redaksjonens eller Den norske tannlegeforenings offisielle synspunkter med mindre dette kommer særskilt til uttrykk.